

FOGARAS ÉS VIDÉKE

Társadalmi, szépirodalmi és közgazdasági hetilap.

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva, vidékre postán küldve:
Egész évre 8 Kor., félévre 4 K., 1/4 évre 2 K
Egyes szám ára 16 fillér.

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.
Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Thierfeld D. könyvkereskedés.

A hirdetések díját jutányosan számítjuk.
Hirdetések és Nyílt tér díja előre fizetendő
Kéziratokat nem adunk vissza.

Mozgalom a husdrágaságügyében.

A napjainkban már elemi csapás-ként irtó általános drágaság egyik fő-ága a husdrágaság pusztít legjobban bennünket. Elvégre is mindnyájan tudjuk és valljuk, hogy csak a jól fűtött gép végezhet jó munkát, ennél fogva a rosszul táplált test nem felel meg céljának. Kénytelen-kelletlen beljebb nyulunk tehát a zsebbe, ha drága is a hus, mert a gyomrunkat szeretjük és az még a régebbi, boldogabb, olcsóbb időkből hozzá van szokva a hushoz. Így kerül kényszerhelyzetbe a fogyasztó közönség, így nyeri azután szinte a erőszakosság látszatát az indokolatlanul srófolt husár. Mert az bizonyos, hogy mikor az élősúly kilója 10 fillérrel emelkedik, akkor a piacra kerülő húst 20—30 fillérrel emelik kilónként, amikor azonban 20 fillérrel olcsóbb az élősúly, 4 fillérrel száll le a hus ára, — de az is jó későre, csak amikor már a közönség nagy része előtt nyilvánossá lesz az áresés, hetek múlva, amikor már hangosan méltatlankodunk a vizsás helyzet fölött.

Sőt olyan lehetetlen helyzetet is kimutattunk már, hogy amikor ország-szerte 30—40 fillérrel esett a marhahus ára, Fogarason állandóan a régebbi magas ár uralkodott. És amikor kutattuk a képtelen állapot okát, maguk a mészárosok jelentették ki, hogy nem adhatják a húst olcsóbban, mert még a drágaság ideje alatt összevásároltak egy nagy csorda marhát és amíg az el nem fogy, nem szállíthatják le a husárakat, mert veszteségük lenne. Akkor is megjegyeztük, hogy milyen furcsa dolog az, hogy mindenki csalódhatik, mindenki veszíthet: az iparos, a földmives, a kereskedő, a hivatalnok, a bürziáner, a bankár, stb. csupán a mészárosnak biztos az üzlet, csupán neki nem szabad veszteségének lenni, s lehet az egész országban olcsó a hus, ha egy város mészárosai rosszul spekuláltak, nem látták előre az áresést és drágán szereztek be az állatokat, fittyet hánynak az egész ország árfolyamának és mérik drágán a húst. Hogy ez nem egészséges állapot, az világosan áll mindanyiónk előtt és éppen azért indokolt volt, ha

mi e lapok hasábjain hol a mészárosok, hol a hatóság figyelmét igyekeztünk felhívni erre és kimutattuk sok alkalommal, hogy ez lehetetlen állapot és ezen nem haraggal és ellenségeskedéssel, hanem kölesönös egyetértéssel és együttműködéssel segíteni kell.

A most uralkodó vizsás helyzet azután kihozta a békétüreséből a városi hatóságot is — és *Hersényi Imre* polgármester a helyzet magaslatára emelkedve, nagyon helyesen a cselekvés mezejére lépett, Január hó 23-án délutánra értekezletet hívott egybe, amelynek tárgya a huskérdés megoldása volt.

Az értekezleten megjelentek a meghívottak közül: Albert Béla, Albert János, Anesán József, Balla Károly, Bardócz Károly, Bedő Ferenc, Boeskor Ádám, Czinege Imre, Dániel Ödön dr., Héjjas Pál, Kiss Árpád, Reisz Árpád dr., Rosenberger János dr., Senchea János dr., Szabó Károly, Tatár János, Thierfeld Lipót, Vodrácska Vencel és Zankó Emil. Az értekezleten *Hersényi Imre* polgármester elnökölt és Szentpáli Gyula vezette a jegyzőkönyvet.

Hersényi Imre elnök kifejtette megnyitó beszédében, hogy az indokolatlan husdrágaság miatt nagyon sok panasz érkezett. Ő orvosolni kívánna a jogosan panaszkodó közönség sérelmeit és azért hívta egybe az értekezletet, hogy megbeszélje a teendőket. Az elnöki megnyitó után Albert János tanár szólt fel és indítványozza, hogy a mészárosokból és a képviselőtestület egyes tagjaiból vegyes bizottságot válasszanak, amely bizottság azután hónapról-hónapra állapítaná meg a husárakat, a piaci árak figyelembe vételével. Ezáltal elejét vennék a mai állapotnak, hogy a mészárosok akkor is fenntartsák a magas husárakat, amikor a piaci ár alacsony. Például most az a helyzet, hogy október hónapban a sertés élő súlyban kilónként 72 krajcár volt a piacon és a mészárosok a húst 82 krajcárért mérték. Most a sertés ára tetemesen leszállott. Az élő súly piaci ára 42 krajcár, s a mészárszékekben mégis 72 krajcár a hus kilója. Tehát amíg októberben 20 fillérrel, addig ma 60 fillérrel adják drágábban kilóját mint ahogy veszik, vagyis a 60 filléres áresés

folytán csupán 20 fillérrel szállították le a husárát. Indítványozza továbbá, hogy ha a mészárosok nem hajlandók ebbe beleegyezni, tudniillik, hogy bizottság határozza meg a husárakat, — akkor városi mészárszéket kell felállítani.

Tatár János és Albert Béla állatorvosok a szakszerűség szempontjából szóltak a kérdéshez és a városi mészárszék előnyeit és hátrányait fejtették ki.

Thierfeld Lipót nagykereskedő indítványozza, hogy irjanak ki pályázatot egy új mészárszékre. Ha akad pályázó, akkor biztosítani kell aláírás útján azt, hogy a pályázó mészárosnak biztos vevőkre lesz. Ily módon lehetne elérni a husárak leszállítását. Az új mészárszék a zsidó hitközség is támogatná.

Héjjas Pál és Balla Károly a Thierfeld Lipót indítványát támogatták, azon esetben, ha nem lehetne békésen elintézni a kérdést a mészárosokkal.

Boeskor Ádám a zsidó hitközség támogatásával egy új mészárszék felállítását javasolja.

Zankó Emil indítványozza, hogy küldjenek ki egy bizottságot, mely lépjen érintkezésbe a mészárosokkal, s ha a békés megállapodás nem sikerül, ez a bizottság dolgozzon ki egy megfelelő javaslatot. Szóval minden hozzászóló a Thierfeld Lipót és az Albert János indítványa körében maradt.

Az értekezlet kimondja, hogy a polgármester és az állatorvosok lépjenek érintkezésbe a mészárosokkal és ha a békés megállapodás nem sikerül, az izr. hitközséggel együtt egy új mészárszék felállításáról fognak gondoskodni.

Mondanunk is felesleges, hogy a legnagyobb örömmel vesszük tudomásul ezt a határozatot, amely nagyon helyes és életrevaló! De ha még nem volna is az, már maga a szándék, a cselekvés örömmel tölt el bennünket, hogy végre látunk valamit, ami a polgárság javára szól, ami a közönség érdekeit védelmezi.

Reméljük, hogy a másik oldalról is előzékenységet és jóakaratot fogunk tapasztalni. A mészárosok be fogják látni, hogy nem ellenséges szándékkal közelednek feléjük és hogy a hatóság a legelőkelőbb jogát gyakorolja akkor, amidőn a közönség érdekeit védelmezi.

Lássuk csak, hogy 1663—73-ig milyen intézkedések történtek a hatóság részéről a mészárosokkal szemben.

Bornemissza Anna fejedelemszony így rendelkezik: „Az mészárosoknak legyen szorgalmatos vigyázások arra, az Piacot szép husból megne fogyatkoztassák. Kik is tartoznak lábán megmutatni az marhát a vásárbíráknak minék előtte levérnek, kik mindazt meglássák egészséges-é s illendőképén való árát ellimitálják igazságosan becsületök vesztése alatt. (Ime a mostani indítványok alapeszméje!) Arra is gondjok legyen, hogy a mészárosok igaz fonttal mérjenek, az alábbvaló hust az jobbnak árához ne szabják, . . . boszúból, vagy egyéb bármi tekintetből az embert el ne pirongassák, ne várakoztassák és csak a husnak rosszát ne adják Egyébiránt valakik olyat vesznek eszközbe, egy-két megintés után — ha ugyan nem tűnik embertelen viseletétől — az Fogarasi Piacon többé Mészárosodni megne engedjék. Gyakorta szokott olyan dolog is esni, az városbeli mészárosok összebészélgétn azon vagynak, miként a hus árát nevelhessék maguk hasznukat forgatván inkább mint az közönséges igazságot az dologban.“ Azért kimondja a fejedelemszony, hogy akiről kiderül „egy ilyen város kárával való magok észtelensége és haszonkeresések,“ — a husokat elvegyék, jogukat letegyék, minden külön törvénykezés nélkül vagyonukat elszedik és az eklézsia javára adják a vásárbírák.

Olvassák el ezt a régi rendelkezést a mészárosok is és lássák be, hogy milyen nagyon is megváltoztak a viszonyok, hogy milyen keztyüs kézzel bán velők

a mostani törvények határai között a hatóság és keressék ők is jóakarattal a kibontakozást, mert törvényellenes uzsorahasszonnal dolgozni már igazán nem lehet, de nem is szabad.

Halmly Gyula.

Farsangi krónika.

Karnevál herceg, a bohó csörgős sipkával végigvonult már a vidám farsangi menet élén az utcákon a ragyogó olasz városkákban, ahol még a csillogó külsőségekben is megnyilvánul az öröm, a vigadozás. Nálunk a sok gonddal, teherrel és csapással meglátogatott Magyarországon már még a nép naiv lelkében is kiveszöfélben van a farsangi vidám és gondtalan bohókodás és külsőségekben már igazán csak a falvak elhagyatott magányában nyilvánul meg primitív módon a farsang kezdetének jelképes bevonulása. A városok modernizált szokásai már kiölték a régi, naiv hagyományokat a köztudatból és ma már csupán csak a tánc mulatságok rohamos és csoportos megjelenése sejteti velünk, hogy itt a farsang, s amikor hamvazó szerdát jelöl a naptár akkor van vége. Csak a naptárról vesszük észre, mert a táncmulatságok a bójtben is ugyancsak feuntartják magukat és derekasan kiürítik, igénybe veszik a családők zsebeit. Sajnos ma már nem a lakodalmak tömegessége vezeti a farsangi összejövetelek számát. Elvéve, itt ott egy-egy menyegző, kezd kihálni a családi élet után való vágy mind a két részről, mert mind a két fél a legferdebb fogalmakat alkotja magának a házasságról. A férfi egy összeroncsolt egészségű fiatal aggastyán, az adóságok tengerén már-már elmerülve, szükséges, szabadító nyűgnek tekintti a vagyonos házasságot. A lány a szolgai függésből kiszabadító, független, kényekedve szerint való, szabad életnek, amikor már „aszony“ és azt teheti amit akar, nem parancsolnak neki a szülők. Ha így megy a

házasságba mind a két fél, (és hogy ma így megy legtöbbször, azt jól látjuk mindnyájan, akik még a régi világbeli elvek szerint nősültünk) hogyan is láthatnánk egyéb eredményt, elrettentő, szerenczétlen családi életnél, ahol az ártatlan gyermekek lelkét mérgezi meg a szülők példája. Ilyen körülmények között azután természetes, ha hiába van a farsang, nem sietnek a fiatalok a családi meleg otthon köré.

De eltértünk a tárgytól. Soraink célja e rovatban a farsangi mulatságok sorrendjét elmondani. Ez évben is kínálkozik elég alkalom, hogy városunk műkedvelői bemutatásuk haladásukat és a táncolni szeretők hódolhassanak Terpsichorénak, a tánc graciöz istennőjének. A farsangi mulatságok sorát a függetlenségi kör január 27-iki táncestélye nyitotta meg, amely a Transsylvania nagytermében zajlott le tegnap este és amelynek sikeréről jövő számunkban e rovat hasábjain számolunk majd be.

A második a sorozatban a fogarasi helyőrség tisztikarának táncestélye, február hó 3-án. E kitünőnek ígérkező estély iránt városszerte nagy érdeklődés mutatkozik, ami nem is csoda, mert hiszen honvédtisztjeink olyan szép egyetértésben élnek városunk társadalmával, a tisztikar minden egyes tagja olyan szeretetre méltó udvariassággal érintkezik a társasággal hivatalos és privát találkozás alkalmával egyaránt hogy csak kötelességet teljesít Fogaras ur társasága, amikor legnagyobb előszeretettel jelenik meg tömegesen a páratlan előzékenységgel rendezett elegáns estélyen, ahol a rokonszenves tisztikar a házigazda és a hagyományos magyar vendégszeretettel fogadja meghívott vendégeit. Az estélyen a honvédenekar játszik és a meghívó belépőjegyül szolgál.

A harmadik estélyt szintén egy népszerű és mindnyájunkat közelről érdeklő intézmény, az áll. főgimnázium rendezi február hó 10-én. Érdekes műsorral kedveskedik ezuttal a főgimnázium, amelynek felsőbb osztályos növendékei és a tanári kar agilis

T A R C A

El Raymundo Lullo.

... „Nincs igazad Asszonyom, mondta nekihevült arccal a lovag. Mallorcai vagyok, arab anyától születtem és vad vizigót volt az apám. Kétféle nemzet vére ég az ereimben, de egyik sem szereti a hazugságot. Nincs igazad Asszonyom, amikor meggon dolatlannak, vagy rossz szándékunak mondasz. Óh nem vagyok én már lánggal égő kicsiny apród, aki elszikkad, ha egy nő mosolyog reá.

Sokat jártam, sokat láttam, sokat éltem, sokat öltem, sokat szerettem én! A szevillai medreszén tanultam bölcs ulemáktól az Al-Koránt és a Kizmetet s a pálmaerdős Andaluziában éjszemü lányoktól tanultam életfogyasztó nagy szerelmeket. Avicenna tanított bölcsességre. És tudok én verekedni is. Don Yayne király a megmondhatója.

Embernyi ember vagyok én, édes, szép Asszonyom, és nem üres nádszál az, amit felajánlok. Harminc év tapasztalását, erejét, melegét adom én cserébe a szivedért. Becsületes csere ez. És én erre a cserére felteszem mindenemet, mert tudom, hogy ez az én szerelmem: ez az én életem. Compos-

tellai szent Jakabra eszküszöm, hogy oroszlanokat hozok elevenen, mint Almanzor, vagy mór kalifákat, mint Cid — csak egyet ints... hogy ölni tudok érted, hogy meghalok érted — csak egy szódba kerül. Akard. Szólj. Ints. Castilia szép virága, mosolyogj felém.“

... Sétált a fehér arcú donna és mellette az epedő lovag. A férfi kardja, sulyos, kétkezes kardja meg-megcsörrent a fényes palota márványán, valahányszor közelebb hajolt a lovag szép hölgyéhez. A halavány szépségnek pedig ilyenkor gunyosan, kacérul, kigyóformára hajlott az ajka, tekintetéből pedig annyi kételkedés és annyi hidegség érte udvarlóját, hogy a kemény El Raynundo Lullo már-már kétségbeesett.

„Gondold meg Castilia büszkesége, gondold meg, hogy az én szerelmem már nem ujszülött, hosszú évek óta minden nap kétszeresre növeli, gondold meg, hogy az én szerelmem egy az én életemmel, gondold meg, hogy amit én érzek, az még az életemen túl is élni fog, az egy halhatatlanságra szól. Óh, de ne gondold meg Ambrózia, hiszen tanultam én azt bölcs mestereimtől, szép aszszonynak nem az eszén át kell a szívéhez jutni. Mondd, hogyan beszélhetnék én a sziveddel? Hallgass meg Ambrózia, hallgass reám, mert én megöllek téged, ha nem tudsz

szeretni. Én nagyon szeretek. És nem találok más orvost a bajomra mint a jó kardomat.

Ambrózia di Castelló nem ijedt meg, hanem még gunyosabban mosolygott. Maga nem volt tisztában, hogy mit érez aziránt az örült szerelmes iránt. Nem szerette, de tudta tisztelni a tanultságáért, a vitézi híréért, meg aztán hízelt is neki a lovag forró szerelme. Növelte hiuságát a nagynevü ifju udvarlása, de másrészt nevetségesnek is találta tulzását. Nem volt lelke igent mondani, de kikosarazni sem akarta. Egyszerre csak oda fordult Lullohoz és rámosolygott: Nézd lovagom, van egy mód, amivel bebizonyíthatod derékségedet is, szerelmedet is. Egy feladatot tűzök elé. Ha szerencsés leszel és sikert aratsz, a tied leszek, szeretni foglak, boldogok leszünk.

Piros lett Lullo az örömtől és csillogó szemekkel kérdezte, hogy mi legyen az a feladat.

Azt mondtad Lullo, hogy sokat tanultál az araboktól, hogy Avicenna volt a mestered, akkor biztosan értesz az alohimia-hoz is...

„Könyv nélkül tudom az Almageset-et, ismerem a fehér oroszánt, a piros oroszánt, a kék oroszánt, tégelyemben sokszor megjelent az előkő és keresztet én is az aranyat, a bölcsök követ, az életelixiriumot...

tagjai nagy buzgalommal fáradoznak a sikerben. Reméljük, hogy közönségünk ezuttal is kimutatja a főgimnázium iránt táplált jóindulatát és bizonyára tömeges megjelenésével honorálja majd az ifjak fáradozásait.

Mint értesülünk minden egyesület mozgolódik és így valószínűleg az egész farsangon át egyetlen lapszámunkból sem fog hiányozni ez a rovat, amelyben ugy a már lefolyt, mint az ezután készülő mulatságok hűséges krónikáját fogja kapni az olvasó.

H. Gy.

A kerci apátságról.

Irta: Halmy Gyula.

(Folytatás.)

Lapunk múlt számában már foglalkoztunk a bizonytalan alapítási évvel t. i. 1173—1202-ig.

Valamennyi író, aki a kerci ciszcercita apátsággal foglalkozott e két fenti számig, vagy számon belül mozog. 1172, vagy 1203. stb. számot már egyik sem említ.

Eredeti neve Candela, Candelis, Candelium volt, amely szó: viasz v. fagygyugyertyát, egyszóval gyertyát jelent. A mi arra enged következtetni, hogy hajdan ott nagyon sok gyertyát készítettek az apátság számára, mert nagy épület volt és sok szerzetes lakhatott ott. Azok s a klostrom számára nagyon sok gyertya kellett s gyertyát máshelyekre is szállítottak.

Az okiratok állítása szerint az egresi apátság főnöke, mint: „pater Abbas“ és mint vizsgáló nagyon sokszor megfordult Candela-n (Kercen!)

Mint az apátság fejlesztőjét és egyik hatalmas jóltevőjét megjegyezték Zsigmond királyt az 1418. évből egy régi

okiratban, amelyről még későbbben gyakran lesz szó. De első, igazi alapítónak még sem nevezik őt.

Az alapítási év szerint: 1173—1202-ig, vagy III. Béla (1173—1196.) vagy Imre király (1196—1201.), vagy II. Endre király (1205—1235.) az akinek a „kivánságára“, vagy „felszólítására“ a kerci apátságot a Csanádmegyei egresi apátság alapította; mások szerint pedig a Franciaországból származott ciszcercita szerzetesek építették.

Okiratilag először 1223-ban van róla szó. Gocelinus — azt állítja, hogy ő, az említett apátságot már az előtt az Olt folyó és az Arpáspatak között fekvő telepen a „Vlachen“ (oláh) birtoktól elvált talajon az ő birtokában tartotta. Ő ugyanis azt a földet Bence vajdától kapta ajándékba. Az apátság akkori kinézése nagyon primitív, egyszerű volt és kicsiny. Csak később bővítették ki.

Némelyek állítása szerint eredetileg ott a rengeteg erdőben az Olt folyó bal partján egy kis templom s négy-öt szerzetes számára épült lakás volt, s csak lassan-lassan, idővel bővült ki és növekedett a ciszcercita szerzetesek száma s így az épület is.

Ilyen klostromoknak, remete lakoknak a romjait több helyen találjuk még ma is, Így a triambulációs pont alatt északnyugat felé is vannak romok, amelyekről azonban a régi okiratokban semmiféle nyomokat, említést nem találunk.

A havasok aljában, rengeteg erdő közepette, nem csak az idők viszontag-

ságaival dacolt, küzdött ez az apátság, hanem az emberek rozlelkűségével is.

A világtól elvonult szelid lelkű szerzeteseknek abban az időben Franciaországból menekülniök kellett. Erre enged következtetni az a tény is, hogy ugyancsak a Franciaországból származott benecések építészeti iskolája ebben az időben építi fel a miskolci avasi templomot is.

Ide költöztek tehát Magyarországra s az erdők sűrűjében, vadregényes helyeken emelnek az Isten számára templomokat, azzal a tudattal, hogy ott teljesen mentek lesznek a rossz, gonosz emberek támadásaival szemben s a Szűz Mária leple alatt nyugodtan élhetnek a hitnek s az Isten szent ígéinek.

A zavartalan, gondatlan élet azonban itt sem tart sokáig, mert a rossz lelkek nyilai behatolnak ám az erdők sűrűibe, itt is háborgatják, zavarják az Istenfélő, ájtatos szerzeteseket.

Eleinte szelid galambként a béke olaját hordják ugyan, majd meg ők kerülnek bajba és szorulnak reá a békeközvetítésére. II. Endre király a német lovagrenddel jött összeütközésbe, perlekedtek egymással III. Honorius pápa 1225-ben a béke közvetítésével nem csak a Lilienfeldi és Egresi, hanem a kerci apátságot is megbizta, hogy teremtsenek békét és egyetértést II. Endre és a német lovagrend között. Ez is arra enged következtetni, hogy a kerci apátság már régebben fenn állott s így nem épült II. Endre király uralkodása alatt. Fialat, kezdő intézményeket mindjárt nem szoktak megbizni ilyen munkákkal, akik azzal vannak elfoglalva

„Hát látod én szívesen viszonoznám a te földöntuli, örökéletre szóló nagy szerelmedet — de mit érne az nekünk, a te szerelmed halhatatlan létet követel... Menj, találd meg az ételelixiriumot, a folyadékot, a kristálytisza vizsinü italt, amely halhatatlanná teszi az embert. Menj Lullo, hozd el nekem ezt a csodás vizet, akkor te leszel a legnagyobb az emberek között, én pedig a tied leszek. És halhatatlanok leszünk és boldogok leszünk örökre.“

Lullo piros arca most halotthalvány lett, fölgondolta ésszel e feladatnak szinte legyőzhetetlen nehézségét, arra is gondolt, hogy ez az asszony a világ legkegyetlenebb teremtese, de aztán csak ránézett mégis és amikor látta rózsás, fehér arcát, telt, gránát, piros ajkait, mosolygó szemét, hollószinhaját, akkor meg arra gondolt, hogy ez az asszony e föld leggyönyörűbb teremtese. Ezzel a gondolattal térdet hajtott, hogy megcsókolja azt a szép, kegyetlen kezét. Aztán nem szólt, csak ment.

Ambrosia sokáig nézett utána és mintha úgy érezte volna, hogy kezdi szeretni ezt a hőst.

* * *

Granada kicsi házában virraszt egy vén diák sötét gesztenyefa árnyékában. Ezüstös holdfényénél, ott ül háza tetején az abrakadralás könyvek, a zsidó kabbalák, a

chsaldaeus büvkörök között. Daliás termete hétrét görbedve hajlik lombikjai, tégelei, keverékei, folyadékai fölé. Granada tüzes csóku leányai nem tudják megérteni, miért kerüli őket ez a hatalmas, szép szál ember és a jó mór vitézek nem győznek csodálkozni azon, hogy letette, végleg letette a kardot a csatamezők dühös oroszlánja és tehetetlen öreg tudósok virrasztásaiba merül.

Százsor csalódott, mindig újra kezdte a nagyürelmű alchimista kísérleteit. Tikasztó nyáron sétálván az árnyas kasztániák alatt és májusban szíva a virágos Andaluzia kábitó lehelletét és télen a Sierra hómezőin merengve, esze folyton az ételelixiriumon tünedezett.

Elmult a nyár és elmult a tél. És multak a nyarak és tüntek a telek, Raymundó Lullo egyre boszorkánykonyhája rejtelmes munkáját folytatta. Már nem is számlálta a napokat, már az éveket sem, csak élt, csak kutatott, csak emlékezett, csak szeretett. Nemcsak Ambróziát, hanem őmiatta a tudományt is megszerette. Nem beszélt senkivel, nem nézett az asszonyokra, kardja végkép megrozsdásodott, már nem is igen ment ki a házából. De a kémény, a kísérletek kéménye, az füstölt, mindig füstölt. Egyedül, visszavonulva, négy fal között élt az aranyos napsugár hónapban, szerelem nélkül élt Gra-

adában, harc nélkül élt az ellenség között.

Ő csak tanult, kevert, főzött, tüzelt és — öszült és öregedett. De nem vette észre. Röpült a nyár és eltűnt utána a tél is. Lullo nem tudta, hogy hányadszor már.

Telt a nyár, telt a tél. A daliás El Raymundo Lulloból rokkant, fehér haju öreg lett. De nem vette ezt észre. Ő csak Ambróziára gondolt és az elixiriumra.

Egy éjjel furcsa zenebonóra ébredtek a városszéli utcácska lakói. Akik megriadtan letekintettek házuk tetejéről (ahol szokásuk szerint aluvának,) hosszuhaju öregembert láttak végigtáncolni az utcán. Valami fehérnépet talált elő s annak beszélt és rikácsolt érthetetlen nyelven, berozsdásodott hangon és azt ráncigálta, táncoltatta maga előtt, széles jókedvében.

„El Raymundó az“ mutatták a jó granadiak. „Elvette Alláh az eszét; kerüljétek őt messzire és becsüljétek meg nagyon mert az örült testében a dsinek szelleme lakozik. De a granadiak nem látták többet az öregot.

Másnap az alchimista elhagyta házat, elhagyta a várost és ment ment, meg sem állt addig, amíg Valenciába Don Yayne király fiának márványpadlós fényes palotájába nem jutott.

Az ismeretlen öregot, akinek arcán diadalérzet és méltóság és emberfölötti ha-

még, hogy a kezdet nehézségeit legyőzhessék.

Schmidt állítása szerint IV. Béla király 1240-ben a ciszcercitáknak megbocsátott s az egyházmegyei püspököknek kegyuri jogokat adott. S a közvetlen királyi kegy alatt álló templomok, de különösen a kerci apátság szabadságot és szép jövedelmet kapott.

Schmidtnek azonban ezt az állítást a királytól kiállított szabadság levél nem bizonyítja. Ebben a szabadságlevélben azt adta ki a király, hogy a községek évenként egy ezüst márkát kötelesek fizetni a ciszcercitáknak s a királyi kincstárból évenként száz ezüst márkát kapnak. A szabadságlevélben azonban a kerci apátságról semmi említés nincs téve, hanem megvan említve a Citeauxi apátság, mint az apátságok feje.

Rövid idő múlva azonban szomorú napok következtek a kerci apátságra; mert a tatárjárás 1241-ben ott is nagy pusztítást idézett elő, mely az apátság további fejlődése elé nagy akadályokat gördített, ugyannyira, hogy kénytelen volt a király kegyéhez folyamodni. 1264-ben a fiatalabb István magyar király és erdélyi herceg a kerci apátságot védelme alá vette és ez által új életet biztosított számára.

A vajdák és a bárók — mint az okiratok jelzik — nagyon gyakran háborgatták a kerci ciszcercita apátság birtokait s elakarták venni tőlük, de István, erdélyi herceg mindig megvédelmezte azoktól, sőt egyesítette az apátság

talom tudata ragyogott — elvezették a „szép“ Ambrózia di Castellohoz. „Ime kedves apó, a hölgy a kit keressz“ — mondá az apród. A „hölgy“ egy mankón járó, betegségtől elgyötört, hatvanéves anyóka volt.

Némán, elborulva, mereven bámultak egymásra El Raymondo Lulló lovag és Ambrózia di Castello udvarhölgy.

Az anyóka szólalt meg előbb: Megvan, látom megvan. Te vagy a férfiak legkiválóbbika és én szeretlek már régóta téged. De mit ér most már ez minékünk? Mit ér vén embereknek a halhatatlanság? De nemcsak öreg vagyok én, hanem beteg is vagyok, — és szörnyű rákos sebet mutatott a nyakán. Így az élet nem ér semmit, és a legrémítőbb a halhatatlanság lenne reám. Ugy, ugy, — mondá az anyóka fanyarul és reszketett a feje.

Lullo szemében, abban a diószinü, meleg afrikai szemben keserü könnyek jelentek meg; könnyek, amelyek ezt kérdezték, csendesesen kérdezték: Hát érdemes volt annyit várni? annyit küzdeni?

Aztán ránézett arra a fényes, tiszta folyadékra, amit egy kis üvegben magával hozott. Szerelme, tudása, elpocsékolta élete, mindene ott volt abban a drága, rettentő drága kis üvegben.

Aztán leejtette az edényt. Az üveg eltört, az elixírium, a tudás, a szerelem, az élet szétfolyott...

birtokait Szeben megyével. S így lépett a kerci apátság közeli összeköttetésbe Nagyszebennel.

Ezeket a sziveségeket a kerci apátsággal István erdélyi herceg korában tette. Mikor azután magyar király lett 1272-ben, megjelent nála Berthold apát és kérte, hogy azokat a kiváltságokat, melyeket István herceg, herceg korában tett, adja ki neki írásban is, hogy az apátság okirat alakjában is védelmezze a maga birtokait.

Ugyan ezt tette azután 1299-ben III. Endre király, az Arpád-ház utolsó aranyága az egresi apát: Edigius kérésére. Így cselekedett Ottó király is 1306-ban a kerci apát: Johan kérésére.

A ciszcercita apátok kötelesek voltak a közgyűléseken, melyeket a közös anyaapátságban tartottak: Citeauxban évenként megjelenni. Csak valami nagy betegség, vagy a nagy távolság menthette ki őket ezen kötelesség alól. Az utolsó esetben azonban legalább három évben egyszer meg kellett jelenniök a ciszcercita apátoknak.

Az 1279-ben tartott népgyűlésen a kerci ciszcercita apát nem vett részt, ezért őt állásából „kicsapták“. Szegény kerci apát még arra sem volt képes, hogy az ezért járó pénzbüntetést lefizesse. Ebből is látható, hogy milyen súlyos anyagi gondokkal küzdött akkor a kerci apátság. Az apátságnak nem volt annyi pénze, hogy az akkori időben igen drága uti költséget előteremtse.

1300-ban az apátság 5 ezüst márkát kapott ajándékba az özvegy Herbords Erzsébettől.

Az apátság nem csak a saját birtokait művelte és tette termővé, mert erre ugyanis kötelesek voltak; hanem midőn az erdőt irtani, vágni kezdték s az elhagyott, vad vidék helyén barátságos falvak épültek 1300-ban, az apátság is szerzett saját részére földeket és azokat is művelte és gazdálkodott.

A IV. század harmadik évében már tiz (10) falu állott az apátság uralma alatt. És hogy ebben a jó állapotban maradjanak, újra királyi védnökséget kerestek. Végre 1322-ben megjelent erre a célra Henrik, az apátság elnöke, a kerci apátság és a konvent nevében Robert Károly király előtt azzal a váddal, hogy: „az apátságnak nagy kára van a jószágain, sőt a szerzeteseket is bántalmazzák!“ Könyörögve kéri a király segítségét ezen elnyomatások ellen.

A király megadta a kért segítséget s a kerci apátságot birtokaival együtt oltalma alá vette, sőt a mint a német nyelven irt forrásmunkák írják: „tökéletesen egyesítette a nagyszebeni grófsággal s ennek a törvényes birtokai egyuttal a kerci apátsággal is.“

A király Róbert Károly szabadság-

levelet adott ki, mely szerint: a kerci apátság birtokain csak apátság hallgatóknak volt szabad lakniok s az apátság kerületében sem udvart csinálni, sem földeket művelni nem volt szabad senkinek a főnök beleegyezése nélkül. Aki ezt mégis megmeréselné tenni, az apátság és konvent parancsának nem engedelmeskedik, az a királyi bíróság elé kerül. Az ellenszegülő jószág, vagyona, az apátságé lesz. Ebből az elkobzott vagyonból az apátság két részt, a nagyszebeni gróf pedig a harmadik részt kapja s ezért neki még buzgóbban kell védelmeznie az apátságot s annak vagyonát.

A kerci apátságot nagy tiszteletben kell tartani, mert ha valaki bármelyik szerzetest tettel bántalmazza az ezért az életével lakol, minden kegyelem nélkül.

Végre kegyelemvesztéssel fenyegeti a király a nagyszebeni gróft, vagy annak helyettesét, ha a szabadság levelet a gyülekezeti, a provincia előtt évenként legalább egyszer föl nem olvassa és azt meg nem magyarázza.

Mint az apátság birtokai a szabadság levelekben a következő falvak vannak megnevezve: Kerc, Kerch, Kreuz, Cruz, Meschendorf, (eredetileg Cyssendorf), Klosdorf, (villa Nichelai), Absdorf, (villa Abbasis), Kisdisznód, (Mons sancti Michelis), Földvár, Kolun (Colonia). Harrbach (Honrabach), Oláhker, (Kerch Olahcorum).

(Folytatjuk.)

Női kereskedelmi tanfolyam létesítése Fogarason.

Az általános és az évekkel rohamosan növekvő drágaság nemcsak relative nehezíti a legtöbb család háztartásának okszerű be rendezését és beosztását, hanem, mondhatni, igen sok családban absolute is lehetetlenné teszi a „normális szükségleteknek“ a tényleges keresményből való fedezhetését.

Hogy mit értsünk „normális szükségletek“ alatt, az természetesen újból relativ dolog; de tény az, hogy minden emberi lény, aki a kultura bizonyos fokán áll és magasabb erkölcsi és ethikai hivatásának szellemileg és erkölcsileg megfelel, joggal követelheti az emberi társadalomtól, hogy ezen emberi hivatásának megfelelően és emberi méltóságához méltóan szabhassa meg azon igényeit, amelyeket társadalmi állásához és családi életéhez fűz.

A legtöbb családban, hol a szükséglet és kereslet mérlege „passívát“ nem mutat, szűkölködést és nyomoruságot látunk.

Ha a rendes keresményből még egy-egy megtakarított összegecske marad, azt már „szerencsés“ helyzetnek szoktuk mondani. De hány család van, hol rendkívüli körülmények (betegség, a keresleti viszonyok váratlan változata, stb.) a családfenntartót, a legnagyobb szorgalom és igyekvés mellett is, tehetetlenné teszik és keserves munka árán beszerzett ingóit dobra viszik.

Az embereknek, önvétkük nélkül szülemlett nyomora megteremtette a szociálmunka

azon csirait, melyekből idővel annak változó és sokoldalú problémái kinőttek és elhatalmasodtak.

És ugyanez a nyomor vezette a társadalmat a *nőemancipáció* legegyszerűbb, de egyúttal legjogosultabb követelményeinek felállítására.

Az emberek nyomorán segíteni első sorban a társadalom van hivatva.

De a társadalmat ezen törekvésében támogatni, segíteni és, ha a társadalmi erő elégtelen, azt pótolni: az állam kötelessége.

Ha még a férfi is támogatást kér a társadalomtól és segítséget az államtól, minél inkább szorul rá e kétfős támogatásra a nő!

Nem elég, ha a nőt, mint feleséget és anyát, mint gyengéd ápolót, nevelőt és gondos háztartót szeretjük, tiszteljük és megbecsüljük, — sőt nélkülözni sem tudjuk, — nem elég, ha a nő, férje, atyja vagy fivére oldalán, elég erősnek érzi magát arra, hogy az élet külső küzdelmeiből egy parányi részt magának is kivegyen, hanem emancipáljuk a nőt, emancipáljuk leányainkat mindenek előtt a tekintetben, hogy őket, mint önálló emberi lényeket, oly társadalmi állásba hozzuk és illetve azon állás elérhetését részükre lehetővé tesszük, amely állásban *önerejük*ből, függetlenül a férfitől, biztosíthatják magasabb erkölcsi hivatásuknak és speciális női feladatuknak megfelelő megélhetésüket.

Nálunk a nyomor a nőt, asszonyt és leányt, ha a műveltség bármely magasabb fokán is áll, sokszor oly munkára kényszeríti, — és sokszor egész életén át, — amilyen munkát Németországban vagy Amerikában a cselédek sem végeznek, mert ily munkára ott napszamosok vagy külön munkások fogadtatnak.

Ez a durva munka nemcsak elvonja az asszonyt hitvesi és anyai hivatásától, de a nőt általában kiszorítja azon társadalmi körből, hová lelki és szellemi élete utalja.

Az a nő, aki egymaga és külön is keres, külön keresményével nemcsak saját és esetleg családjá helyzetén könnyít, hanem emeli saját egyéni, saját emberi és társadalmi értékét is!

Sok szülő csak úgy véli leánya jövőjét biztosíthatni, ha bármi áron, vagyis bárkihez férjhez adja. És az a szegény, ártatlan leány, aki ifjúsága koronáját feláldozza a kényszer-, a szükség-házasságnak, nemcsak boldogtalan lesz, hanem sokszor még sokkal nehezebb létküzdelembe lesz sodorva, mintha hajadon maradt volna, mert nemcsak megélhetése nincs biztosítva, hanem sok esetben még a szegény, otthon elgyötört és testileg, lelkileg elcsigázott asszonynak kell éhezni gyermekei számára a betevő falatot kínos erőlködéssel megszereznie, míg férje esetleg a pohár vagy kártya mellett költi el utolsó fillérjeit.

Mennyivel könnyebb a nő helyzete, ha önállóan is keresni képes; ha nem kényszerül férjhez menni; vagy, ha már leánykori, rózsás álmaiban keserűen csalódva, a rossz férjet ott hagyhatja és a maga erejéből, egyedül is megélni, esetleg gyermekét is eltartani és felnevelni képes!

Nemcsak azon esetre jó, hogy a leány önálló keresetre képesítve legyen, ha férjhez nem megy és ha szegény.

A királyok is tanultak, szokás szerint, egy mesterséget; és a királykisasszonyok régen maguk varrtak, mostak, főztek, — mert akkor más női foglalkozás még nem igen volt.

Minden nő tanuljon tehát egy női „mesterséget”, egy oly foglalkozást, mely neki

önálló keresetforrást biztosít, — mert a férfi keményebb természete a legkeményebb, a legdurvább munkát is, szükség esetén, elbírn képes, de a gyöngé női természet összeroskad a szokatlan, durva munka, a durva bánás alatt!

A nő jogosan várja a társadalomtól és az államtól a maga emancipációja feltételeinek az előteremtését. A társadalomban pedig a szülőkre hárulik első sorban a kötelesség: leányaikat úgy nevelni és úgy képezni, hogy ne szoruljanak esetleg rossz férfi vezetéseire és támogatására, hanem biztosítsák saját munkájukkal, — legyen az kézi vagy szellemi, — megélhetésüket és jövőjüket.

Szegény ember vízzel főz!

Kis városunkban, a határszélen levő vidékünkön nem kívánhatjuk a szülőktől, hogy leányaikat távoli nagy városokban, drága pénzen taníttassák és kiképeztessék.

Az államtól sem kívánhatjuk, hogy Fogarason egyetemet, egyes fakultásokat akadémiát, vagy akárcsak képezdét is felállítson, (utóbbit annál kevésbbé, mert e téren már amúgy is túlprodukción és túlszűfoltás van)! De szerényebb körben már Fogarason is megtörtént az első lépés.

A helybeli polgári leányiskolával kapcsolatosan felállított egy női kézimunka-tanfolyam, amelyben a nők oly kézimunkákat tanulnak és ezekben oly ügyességet sajátíthatnak el, amely nekik nemcsak a háznál és otthon a családban, hanem mint önálló keresetforrás is hasznukra lehet.

Elismerés illeti tehát azokat, akik e hasznos tanfolyamot létesítették és elismerésre méltó azon derék tanerők buzgó fáradozása, akik e tanfolyamot vezetik.

Most egy újabb mozgalom indult meg több idevaló szülő részéről, amely mozgalom fontosságát, az előrebocsátottak után minden lelkiismeretes és érdekelt szülő könnyen felismerheti és felfoghatja.

Egy mozgalom indult meg Fogarason a tekintetben, hogy a helybeli polgári leányiskolával kapcsolatosan, a jövő (vagyis folyó évi szept. 1-től június végéig terjedő) tanévre egy *női kereskedelmi tanfolyam* szerveztessék, melynek tananyagát részben a polg. leányiskola egyes, kipróbált tanerői, részben az e célra külön felkérendő egyes gimnáziumi tanárok és itteni szakemberek adnák elő.

Ezen tanfolyam célja volna: azon kereskedelmi szakismeretek és főbb irodai ismeretek, valamint gyakorlati ügyességek elsajátítása, melyekre az életben a nőknek, mint könyvvivők-, pénztárnokok-, levelezők- és egyéb irodai vagy üzleti alkalmazottaknak, akár állami, akár magán alkalmazásban, akár végre mint a család tagjainak, az apa vagy férj mellett (vagy mint helyettesük) vagy a háztartásban szükségük lehet. Ezen tanfolyam létesítése és szervezése a nagymélt. vallás- és közoktatási miniszter ur hatáskörébe tartozik, aki — ha a tanfolyam szükségessége és a kellő számú (25—40) növendék jelentkezése kimutatható lesz, — a szülők részéről külön beadandó kérvényben lesz megkérendő, hogy ezen tanfolyamot, az állam anyagi támogatása mellett, felállítani, szervezni és a tandíjat és felvételi díjat megállapítani kegyes legyen.

Mindenek előtt szükséges tehát, hogy azon szülők, kik ezen mozgalmat és ezen cél elérését saját és illetve leányaik érdekében üdvösnek és sürgősnek tartják, egymással *mielőbb* érintkezésbe lépjenek, hogy közös

erővel, társadalmi uton, megtéessenek azon kezdő lépések, amelyeknek nyomán aztán az ügy feljuthasson a magas kormányhoz, hol is, — ha vármegyénk főispánjának részéről hathatós támogatásban, valamint a kir. tanfelügyelőség és polg. leányiskolai igazgatóság részéről kellő pártolásban részesül, — a szülők szeretete által sugalt és a nők társadalmi és polgári helyzetén javítani törekvő kérés bizonyára méltányos elintézésre fog találni!

Megjegyezzük végre e helyen, hogy ilyen tanfolyamba oly növendékek vehetők fel, kik a polg. leányiskola, leánygimnázium vagy a felsőbb leányiskola IV. osztályát, vagy a felső leánynépiskola II. osztályát sikerrel végezték, vagy, amennyiben ezt bizonyítvánnyal nem igazolhatják, a magyar nyelvből, számtan- és földrajzból, annak idején, itt helyben felvételi vizsgát tesznek.

Dr. B. G.

H I R E K.

— **Uj főszolgabíró!** A nyugdíjazás folytán megüresedett fogarasi járási főszolgabírói hivatal vezetésével Dr. Darányi Kálmán I. aljegyző bizott meg, mint helyettes főszolgabíró, ki ezen állását f. hó 18-án el is foglalta. F. évi január hó 22-én járási tisztviselői értekezletet tartott, a melyen a központi járás tisztviselői, az összes községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők vettek részt. Ez alkalommal a községi és körjegyzők nevében — mint legidősebb — Bika János pozsortai körjegyző üdvözölte Dr. Darányi h. főszolgabírót megleghangu beszédben, a mire a főszolgabíró hosszasan válaszolt és meghatottan mondott köszönetet a községi és körjegyzők részéről kinyilvánított bizalomért. A h. főszolgabíró választását harsányan megjelenezték. A szép ünnepi aktus után a legutóbb kiadott rendeletek ismertettek meg és azoknak pontos teljesítésére az egyes tisztviselők figyelme illő komolysággal felhivatott. E tárgyilagossá és igazán megható tisztviselői értekezlet fokozott munkára buzdította a községi és körjegyzőket és a déli órákban véget érén, mindenki a legszebb remények közepette távozott el.

— **Esküvő.** Tokaji Árpád postatiszt január hó 28-án délután 4 órakor tartja esküvőjét Kiss Irénkével a fogarasi ref. templomban.

— **Jótekonyság.** Neumann Árpád joghallgató, aki csak nemrég volt áll. főgimnáziumunknak tehetséges tanulója és a Mikszáth önképzőkörnek buzgó tagja, — 10 korona adományt küldött a Mikszáth önképzőkörnek, hogy pályadíjul használják fel. Amidőn e helyen is tolmácsoljuk az önképzőkör hálás köszönetét, nem mulaszthatjuk el megemlíteni, hogy milyen nemes és szép erény a hála, amely azon intézethez fűz bennünket, ahol gondtalan, örökké derűs emlékü diákságunkat töltöttük. Vajha a Neumann Árpád nemes példája buzdítólag hatna a gimnázium többi, már az életben küzdő volt tagjára is.

— **Felhívás a szülőkhöz.** Felkérem ugy a helyben, mint a vidéken lakó azon szülőket, kiknek óhajuk, hogy a jövő tanévben, a helybeli polg. leányiskolával kapcsolatban, ennek épületében és a délutáni órákban, egy *női kereskedelmi tanfolyam* tartassék, és akik leányaikat ezen tanfolyamban részesíttetni kívánják, miszerint ebbeli szándékukat *velem, lehetőleg írásban, legkésőbb f. é. február 10-éig közölni sziveskedjenek, hogy ők a*

február közepére tervezett szülői értekezletre meghívathassanak, amelynek tárgya lesz: a nagymélt. vallás és közoktatási miniszter urhoz ez iránt felterjesztendő kérés szövegének és a felterjesztés módzatainak megállapítása. A jelentkezők kellő száma ezen sürgős és fontos mozgalom és a cél elérésének első feltételét képezi.

Egyébként is irodámban bármikor szívesen felvilágosítással szolgálok. Fogarason, 1912. január 28-án. Dr. Bauszner Guidó, kir. közjegyző.

— A Bruckenthal utca. Táglicht József polgártársunk szerkesztőségünkben panaszt adott be a Bruckenthal utcai állapotok ellen. Az állapotokról mi is meggyőződünk s látjuk, hogy most is — mint mindig — az ottani csatorna okozza a bajokat. Hogy mi értelme van arra a vízvezetésének nem tudjuk? De ha már megvan, nem kellene a hatóságoknak, annyira szabad kezét engednie a molnároknak. Ha látják, hogy a csatorna befagy a vizet a rendes mederbe kellene terelniük s baj az is, hogy ott a főmedren átvezető-hid nagyon alacsony, egy nivóban van az aszfalttal s ha a csatorna befagy vissza szoritja a vizet s az sokszor kiönt, sőt a hidon is keresztül folyik, feljebb kellett volna azt emeltetni. Most a nyilvánosság előtt kéri az ottani lakosok a hatóság védelmét az olvadás bealtával házaik pincéit, falait elöntő vizáradás ellen. Ha a hólé megindul, udvaraikba folyik a víz, kéri tehát a csatorna rendbehozását, a vizáradat elvezetését.

— Katonabanda. Örömmel értesültünk, hogy a kolozsvári honvédkerületi zenekar Borsay karmester személyes vezetésével febr. 4. 5-én vasárnap és hétfőn a Merkur-szállóban hangversenyez. Első esti műsor csupa klasszikus darabokból, második esti magyar népdalokból, eredeti cigány-zenekari számokból fog állani. Megvagyunk győződve, hogy a közönségnek nem mindennapi élvezetben lesz része.

— A kaszinó szombaton tartotta választmányi, ma, vasárnap közgyűlését, amelyen beszámol a tisztikar a múlt évi tevékenységéről. Valószínűleg egy estély rendezése felől is határozni fognak, a női szívek örömére.

— Budapestre utazó t. olvasóink a főváros legújabb és legmodernebb szállodájában az „Excelsior“-ban, Rákóczi-ut 72. (Tulajdonos: Aczél Miksa) szállnak meg, — hol minden szoba meleg — hideg víz, központi fűtés, villanyal, stb. van ellátva. Szobák naponta 5 koronától feljebb kaphatók. Reggeli, ásványvíz, ruha vasalás és beretválkozás a szobaárban foglaltatik. Telefon 140—72.

— Erdővágás. Pokol Sándor vállalkozó megvásárolta a felméri nagyerdőt és már vágatja a fát. Ezzel ismét egy szép erdő pusztul el Fogaras környékén, — vajjon van-e gondoskodva róla, hogy helyét más erdő pótolja. A mi gondolkodásunk szerint addig nem volna szabad egy erdő kivágását megengedni, amíg helyette fel nem nőtt az újabb ültetés.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
THERFELD DÁVID.

Hirdetések.

KIADÓ JÉGVEREM.

Bővebbet: özv. Goldberger Samuelnéél.

SZÉP ÁLLÁS, TEKINTÉLYES JÖVEDELEM kínálkozik, oly ur részére, aki egy elsőrangú minden tekintetben előnyös ÉLET ÉS GYERMEKBIZTOSÍTÓ INTÉZET főügynökségét átvenné. Szakismeret hiánya nem képez akadályt. Nyugdíjképes állás. Kimerítő pályázatok Budapest IV., Váci-utca 12. II. 2. alá küldendők.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a bálókön kívül, elsőrendű:

rizlingi BORT

literenkint: 1 koronáért árusítok házakhoz is. Tisztelettel

KOHN SAMUEL,
Transsylvania szállodás.

TÜZIFA RAKTÁR. Száraz, jóminőségű bükk tűzifából állandó raktárt tartok. Kivánatra házhoz is szállítom: Schönberger Adolf, Fogaras, Vasut-utca 26. (Telefonsz. 23.)

ÜGYNÖKÖK KERESTETNEK a „Singer Co.“ varrógép r. t. részére. Bővebb felvilágosítást nyújt: a fogarasi fióközlet, Ferencz József-tér 25. sz. (Dr. Senchea-féle ház.)

Sz. 11100—911. árvasz.

Tárgy: Kiskoru Réthy Imre tulajdonát képező ékszereknek eladása.

Hirdetmény.

Fogarasvármegye árvaszéke közhírré teszi, hogy 1912. február hó 7-én d. e. 9 órakor a fogarasi m. kir. adóhivatal pénztár helyiségében tartandó nyilvános szóbeli árverésen a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett a következő ékszereket fogja eladni u. m.:

1 drb. briliánt gyűrű	200 K.
1 „ gyémánt gyűrű	60 „
2 „ karperec, 1 drb. mellű és egy pár fülbevaló garnitúra	90 „
1 pár gyémánt fülbevaló	100 „
1 drb. női aranyóra	100 „
1 „ női aranylánc	50 „
1 „ férfi aranyóra	160 „
1 „ férfi arany óralánc	120 „

Fogarasvármegye árvaszékének 1912. évi január 23-án tartott üléséből.

Bocskor Ádám,
elnök.

Sz: 41/912.

Tölgyfa eladás.

Nagysáros község (Fogaras mellett) 1912. február 6. 7. esetleg 8-án reggel 10 órakor kezdve elad árverésen 917 drb. tölgytörzset szálanként kész fizetés mellett.

A törzsek közül 37 drb. 66 cm. s 880 drb. 58 cm. átlag átmérőjű a tüzi fán kívül épület-fát és donga-fát ad.

Nagysáros, 1912. január hó 23-án.

A községi előljáróság.

Milliók

használják

KÖHÖGÉS

rekedtség, katarrhus, nyálkásodás görcs- és hőckhurut ellen a

Kaiser-féle MELL-KARAMELLAT

a „3 fenyővel.“

6050 bizonyítvány orvosok és magánorvosoktól, a biztos eredményért keznek. Kiválóan ízletes és jóízű Bonbons. Csomagja 20 és 40 fill., szelence 60 fill. Kapható: Hermann P. János, Dr. Kontesvelter Károly, Steinburgi Pildner F. A. urak gyógyszerárában.

Egy okos fej

minden alkalommal

Dr. OETKER-féle vanilin cukrot a 12 fillér

használ a drága vaniliacső helyett.

Ez a legjobb fűszer tészták, kakaó és tea, csokoládé és krémek, kuglupf, mártások, tejszín, pudding és torták részére !!

Finom vagy porcukorral keverve mindennemű tészta behintésére páratlan és rendkívül kiadós, úgy kuglupf, fánk, császármorzsza stb.

1 csomag a 12 f. pótol 2—3 csövet.

Mindenütt kapható millió recepttel!

Tészták sütéséhez csak a VALÓDI Dr. Oetker sütőpor 12 f. használandó.

Van szerencsém a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy

réz- és vasbutor gyáramat

ARADON, József főherceg-ut 11. szám és Karolina-utcai sarokházba helyeztem át :: ahol

réz- és vasbutorokat

a legegyszerűbbtől a legmodernebb kivitelben készítek. Rézágákat, mosdóasztalokat és éjjeli szekrényeket márványlappal, ruhafogasokat, vasbutorokat, sodrony ágybetéteket és kocsiüléseket, gyermekágyat és gyermekkoocsikat, kerti berendezéseket, tűzmentes pénzszekrényeket, faredőnyöket és roletákat önműködő hengerekkel, rugókat és ruganyos árukat a legolcsóbb áron. Vidéki megrendeléseket is pontosan teljesítek.

GARAI KÁROLY

RÉZ ÉS VASBUTOR GYÁRA

ARADON

JÓZSEF-FŐHERCEG-UT 11.

TELEFON 847.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, maradtam illő tisztelettel ::

Csak a

minőség

révén lett
világhírű
a valódi

PALMA

kaucsuk-cipősarok

A higienikus

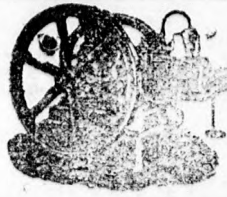
Palma kaucsuk
ágybetét
minősége
elsőrangú

„CLIMAX“

nyersolajmotor.

Legolcsóbb, legbiztosabb üzemelő. Versenyképes árak.
Elsőrangú minőség. Több ezer referencia.

= Pénzt =
takarít meg!

Bachrich és Társa

motorgyári fióktelep.

Budapest, V. 11., Szabadság-tér 17. sz.

(Tőzsde-palota).

Telefonszám: 71 - 01. Sürgőnyeim: „KLIMAX“

Kiadó lakás és üzlethelyiség!

Bővebbet HERMANN J. gyógyszerésznél.

Szép és olcsó!

Csak 3 korona

egy rend férfi-ruha vegyileg tisztítva és gőzzel vasalva!

A fazonért, a pecsét ki nem jövését, valamint a ruha meg nem puhulásaért jótállást vállalok, ugyancsak a festésért és tisztításért is!

Gyászruhák

24 óra alatt, bármilyen munka 2 nap alatt el lesz intézve. Szíves pártfogását kérve, maradok tisztelettel ::

Vagács János

kelmefestő és vegytisztító.

Bruckenthal-utca 16-ik (Gagyiféle házzal szemben) számú **házak ::**

Bővebbet a ::
kiadóhivatalban

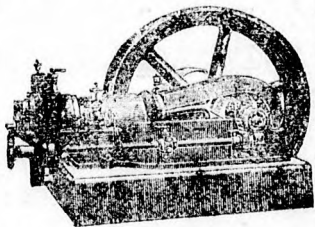

eladók.

Nyersolaj
Szívógáz
Dízel
Benzin és Lokomobilok!

Gyors szállítás!

Kedvező fizetési feltételek!

Messzemenő jótállás!

Drezdai Motorgyár részv.-t.

Németország legrégebb, legnagyobb motorgyára
VEZÉRKÉPVISELŐ:

GELLÉRT IGNÁC és TSA

BUDAPEST, V., Koháry-utca 4.
(Alkotmány-utca sark).

KARACSONYI ÉS ÚJÉVI VÁSÁR!

Bátorkodom dusan felszerelt raktáromat ajánlani: üveg-, porcellán, lámpaárkban a legjutányosabb árak mellett, valamint **karácsonyi-, újévi- és alkalmi ajándékokat.**

NAGY VÁLASZTÉK: nászajándékoknak alkalmas díszműáruban, gyönyörű kínai ezüst tárgyakban u. m.: állványok, jardinierek, kabarettok stb.

A BERNDORFI FÉMÁRUGYÁR helybeni lerakata; alpaccaezüst és alpacca evőeszközök, valamint gyertyatartók, és egyéb luxuscikkek nagy választékban raktáron.

Azonkívül nádszékek, képek, tükrök, mosdóasztalok és zománcozott edények a legolcsóbb árak mellett.

NAGY RAKTÁR: babákban és mindennemű játékarukban, valamint hintalovakban is.

Ablaküvegezés és képkeretezés!

Üvegek, poharak és porcellánedények, valamint evőeszközök lakodalmak és bankettekire kölcsönbe adhatók.

Becsés pártfogásukat kérve, vagyok kiváló tisztelettel

SZÉKELY MANÓ, Ferencz József-tér :: Novák-ház.

JÁTEKOK, BABÁK ÉS HINTALOVAK!

Ha „Forhin“-nal permetez,

I-SZÖT kevesebb a gond,
II-SZÖT kevesebb a munka,
III-SZÖT kevesebb a munkabér!

mert a »FORHIN« a sokszorta megjavított

BORDÓI KEVERÉK kész állapotban.

Erősen tapad a nedves levélre is!

Bármily harmatnál permetezhet vele. Semmi üledéke nincs! Számtalan elismerő nyilatkozat! :: Kérjen ingyen és bérmentve leírást a

FORHIN-gyártótól Budapest, VI., Váci-ut 93.

EREDETI SINGER „66“
a 20. század varrógépe.

Csakis cégünk üzleteiben vagy azok ügynökei útján vásároljunk.

SINGER CO. varrógép részvénytársaság.

Fogaras, Ferenc József tér 20. sz.

Egy a **fehérneműtöméshez** való utasítást tartalmazó füzet bárkinek **ingyen** kiadatik!

4 fillérért tisztít **bármilyen** gallért, kezelőt

Gzink

Kolozsvárt.

Vidéki esomagolás díjtalan!

